

Title of article:	Stimulussäde		
Download at:	http://www.murrur.fi/idea/2006-2009/the-stimulus-ray/		
Author is:	Jukka Liukkonen	Publish year:	2007
Published in:	Terrain de Jeu catalogue	Publication type:	Art catalogue
Copyright:	Copyright © 2007 Jukka Liukkonen. All rights reserved.		
Cite as:	Liukkonen, Jukka (2007). Stimulussäde (The stimulus ray) in <i>Terrain de Jeu</i> . Taideteollinen korkeakoulu: Paris.		

Stimulussäde

Fluoresoiva valo välkkyä ja pingittää, perhonen törmää ja uskoo sukeltavansa siihen sisälle. Perhonen hämääntyy.

Kirjoissa ja uutisissa on nähty kuinka Florida peittyy veden alle kun merenpinta kohoaa vain metrin. Toisaalla kirjoitetaan kuinka jääkarhut kuolevat sukupuuttoon kun niiden elinympäristö katoaa. Ympäristöongelmat ovat todellisia, vaikka ne näyttävät vain lehdentäyteeltä. Öljytankkeri törmää Ranskan rannikolle, uintikielto astuu voimaan, ja kotitalousveden saantia rajoitetaan. Ranta ei herää eloon enää vuosiin.

...Emme vain tiedosta kuinka suuri vaikutus niillä on. Korvamme kirkuvat tuskasta, kun voimakasintensiivinen ääniaalto pyyhkäisee päämme läpi repien korvamme irti jättäen meidät vaikeroimaan tuskaisesti. Kaikki ympäristöongelmat eivät kuitenkaan ole meille etäisiä. Ne tuntuvat ihmisissä, ympäristöongelmat satuttavat meitä. Mutta onneksi ne otetaan jo vakavasti: Yhdysvaltain presidentti Bush myönsi vuosien kieltämisen jälkeen ilmastonmuutoksen olemassaolon, Ranskan soisi muiden Euroopan maiden kanssa pyrkivän saamaan elinolojemme radikaalin huononemistemme kuriin. Kukapa tappavia hellepäiviä, koteja tuhoavia tulvia tai tuholaiseläinparvia läheisilleen tahtoisi. Ei varmasti kukaan, joten on siis jo aika toimia.

Vaikka ympäristöongelmina ymmärretään yleensä ympäristön saastuminen ja ilmastonmuutos, on niitä paljon muitakin. Kaikki ympäristöongelmat eivät ole toki erämaiden ja metsien tuhoutumista eivätkä ongelmat rajoitu vain ihmisasutuksen ulkopuolelle. Kaupungin kaatopaikalta juomaveden levinnyt sairaus koskettaa varmasti kaupungin asukkaita jos ketä. Mutta ympäristöongelmat voivat olla myös kulttuurisia: vaikkapa ihmisten yhä enemmän tiedostama valosaaste tai kiire. Jatkuva keinovalaistus tutkitusti haittaa luonnollista rytmiä ja altistaa hormonitoiminnan muutoksille, kiire tuo mukanaan burn-outit, heikon vastustuskyvyn ja flunssaepidemia. Kiire johtuu ympäristöstämme, kiirehdimme metroon ehtiäksemme kellontarkkuudella sovittuun tapaamiseemme. Kiire on ongelma elinympäristössämme ja tavassamme elää. Se on elämämme kulttuurin piirre.

Kaupungissa jos missä kilpaillaan huomiostamme: kaupungin varoituskyltit montuista, liikennevalot, liikkuvat autot, ja erilaiset sosiaaliset tilat käytäntöineen. Aistidataa virtaa päähämme, kuin olisimme suihkussa. Huomiomme ei kiinnity vain kyltteihin ja kulkuneuvoihin, vaan huomiomme pyritään suoranaisesti varastamaan.

Aistiärsykekynnyksemme tahdotaan ylittää epätoivoisesti vilkkuvilla valoilla, kummallisilla neonputkilla, äänitehostein, hajuihin, huomioväreihin, väkivaltaisella ja vihjailevalla kuvastolla sekä

kadulla päivystävillä myyjillä. Koko yhteiskuntamme kaupungissa on suunniteltu niin, ettemme voi välttää stimuloimasta aistejamme. Tärkeintä on vain että aistimme ärsyyntyvät ja käännämme päin. Tavoite saavutettu.

Olemme niin turtuneita kaikkeen aistiemme kuormitukseen, ettemme edes huomaa sitä. Kun aistit ovat jatkuvasti ärsytettyinä, ei mieli saa rauhaa ja lepoa. Jatkuvassa kuormituksessa ei ole hyvä olla. Vaikka ärsyketulvaan ei voi tukehtua kuten astmaatikko tupakansavuun, voi tietotulvaan hukkaa liiaksi. Se haittaa keskittymistä, olemista ja elämistä. Stimuloiva pelikone ja televisio vetävät puoleensa ja lapsen läksyt jäävät tekemättä. Ja miksei kotitehtäviin olisi vaikeata keskittyä, jos on tottunut jatkuvaan television stimulushumalaan! Meidän on keskusteltava vakavasti aistiärsykesaasteesta.

Arvostamme ettei meihin käydä fyysisesti käsiksi, että saamme puhua ja kirjoittaa mielipiteemme sitä peittelemättä ja että saamme päättää mitä ajattelemme. Vaikka myös sananvapaus on koskemattomuutta, tunnustaa länsimainen yhteiskunta tunnustaa henkisen koskemattomuuden muullakin tavoin. Koskemattomuus ei ole vain fyysisen tunkeutumisen kieltämistä. Se on oikeutusta elää omana itsenään, niin ettei koe kärsimystä ja pystyy ilmaisemaan ja toteuttamaan itseään. Se on yksi perusoikeutemme ihmisenä. Rajanveto uusien tilanteiden edessä on kuitenkin haasteellisempaa.

Mutta missä sitten menee koskemattomuuden raja. Fyysisesti kehoamme ei varmastikaan saa muokata, mutta mikä on tilanne jos kehoamme tunkeudutaan etäältä voimakkaan äänen, kipua tuottavan säteen tai aistiärsyksen avulla. Ärsyke saattaa johtaa äärimmillään väkivaltaan, vahvasti tunnustettuun koskemattomuuden loukkaamiseen. Ylittääkö sitten aistiärsykekyynyksemme kanssa leikkiminen koskemattomuuden on aivan uusi kysymys, johon ei ole selvää vastausta. Millä tavoin kehoamme saa kajota kysymättä lupaaamme? Kysymykseen vastaaminen jäänee jokaisen lukijan omille harteille. Asia on monimutkainen ja vaatii julkista keskustelua.

On kuitenkin ymmärrettävä ja tunnustettava, ettei kukaan voi elää täysipainoisesti yhteiskunnassamme silmät suljettuina ja korvat peitettyinä. Eihän hengitysoireistakaan kärsivä voi haperrella kaasumaski päällään aamuruuhkassa. Yhteiskunta kuormittaa monin tavoin asukkejaan, mutta haittaa voidaan minimoida. Ja tästä on hyötyä jokaiselle. Ehkä meidän tulisikin pysähtyä miettimään syitä aistikuormitukselle. Kenellä tulisi olla valta päättää näin merkittävästä asiasta?

Pitää olla tapa suojautua ylimääräiseltä stimulustulvalta. Mahdollisuuksia rauhoittua ja kulkea ilman ärsykeitä ympärillä. Japanin suurkaupungeissa on päädytty länsimaisista ensin oudolta kuulostavaan ratkaisuun. Monet julkiset tilat, seinät ja kadut on koristeltu kasvein ja kuvin luonnosta. Ne eivät ole kadulla vain vaanimassa kunnes saisivat syöstä viestinsä katsojan kasvoille, vaan koristamassa, kaunistamassa ja rauhoittamassa ihmisiä. Miksi länsimaiset kuvataiteen mestariteokset homehtuvat museoissa, eivätkä korista katujamme? Tarvitaan enemmän katuja, jotka eivät ylikuormita aisteja. Saisimmeko me vihdoin valita kuinka suuren taakan aistiärsykeitä olemme valmiita ottamaan sisäämme.